

Professor Peter Sandøe sætter fokus på etiske og dyrevelfærdsmæssige udfordringer med relation til hold og brug af dyr og/eller dyrlægegerning. Med sin skarpe pen og dybe indsigt undersøger han – ofte i samarbejde med en kollega – de etiske dilemmaer og uenigheder samt tilhørende faglige spørgsmål med relevans for vores arbejde som dyrlæger. Hver klumme følges af en **refleksionsboks** med spørgsmål til, hvordan vi som faggruppe kan bidrage til løsninger.

PETER SANDØE

Stigende dyrlægepriser udfordrer dyreejere

Udgifterne til at få behandlet kæledyr hos dyrlægen eksploderer og giver etiske udfordringer for branchen. Hvordan kan dyrlæger bidrage til større transparens om behandlingsmulighederne, og til at dyreejere er bedre rustet til de økonomiske og etiske valg, der kan opstå, spørger Peter Sandøe.

Kæledyr – ikke mindst hunde – opfattes i stigende grad som familiemedlemmer. Det så man et tydeligt billede på, da TV2 for nylig samlede 12 partiledere 24 timer på en højskole til en ny form for politisk reality-tv, hvor politikerne »deltager i aktiviteter og viser deres personligheder på en anderledes måde«. I introen til rækken af udsendelser, som blev sendt i løbet af valgkampen, ser man to af de mest folkelige af partilederne flashe sig selv med hund: Inger Støjberg gjorde sin entre med hunden Ludvig – en labrador retriever, som er nummer 1 på listen over populære hunde i Danmark. Morten Messerschmidt havde ikke hund med; men da han installerede sig på sit værelse, stillede han to indrammede fotos til skue, et af kæresten Dot, og et af hunden Hugo – en bomuldshund, som er med på top-10 listen over de mest populære hunderacer i Danmark.

I takt med at dyrene bliver familiemedlemmer, vokser forventningerne til, hvad der kan gøres for dem, når de bliver syge. Dette har dyrlæger herhjemme og i lande, som vi sammenligner os med, forståeligt nok ikke været sene til at reagere på. I stigende grad er der kommet et tilbud om specialiseret diagnostik og behandling på større dyreklinikker og -hospitalet, som de lokale dyreklinikker kan henvise til, og som holder åbent 24/7, mens de lokale klinikker i dag typisk kun er åbne dagtimer på hverdage. Samtidig er der kommet dyrlægekæder – enten ejet af kapitalfonde eller som sammenslutninger af tidligere enkeltmandsejede klinikker eller hospitaler. Denne udvikling har i de senere år taget fart i Danmark; men er længst fremme i Storbritannien, hvor det nu skønnes, at langt over halvdelen af de klinikker, som behandler familiedyr, ejes og drives af større kæder, såkaldte »corporate practices«, mens et mindre-

tal, hvis andel løbende falder, er traditionelle enkeltmandsejede dyreklinikker.

Denne udvikling kom i de britiske konkurrencemyndigheders søgelys i 2023, hvor de fik mere end 50.000 tilbagemeldinger – hovedsageligt kritiske – på en henvendelse til offentligheden om dyrlægernes virke, og hvor de kunne konstatere, at priserne for dyrlægebehandlinger i de foregående år var steget cirka dobbelt så meget som de gennemsnitlige forbrugerpriser. Samtidig flød medierne over med historier om dyreejere, som efter besøg på en dyreklinik kom hjem med astronomiske regninger – ofte for undersøgelser og behandlinger, der ikke reddede dyret, men endte med en aflivning.

Lige nu er der en række politiske initiativer på vej i Storbritannien, som vil stille krav om større gennemsækelighed vedrørende priser og ejerskab i de forskellige klinikker, så dyreejere bedre kan vurdere de alternative behandlingstilbud med tilhørende priser. Der vil formodentlig også komme krav om, at britiske dyrlæger altid forud for en større behandlingsindsats skal præsentere dyreejerne for flere mulige pakker af undersøgelser og behandlinger med tilhørende priser. En tilsvarende udvikling ses i Sverige.

Samme udvikling i Danmark

I Danmark er denne diskussion endnu ikke nær så fremskreden, som den er i Storbritannien og Sverige. Der er dog klare tegn på en lignende udvikling. Selv om det stadig i Danmark ser ud til, at enkeltmandsejede dyrlægeklinikker fylder mere end dem, som ejes af kapitalfonde, eller som indgår i kæder, går udviklingen kun én vej. Og når hunden eller katten bliver syg om aftenen eller i weekenden, vil eneste mulighed i dag oftest være at gå til en af de store klinikker eller hospi-

HVAD VILLE DU GØRE?

- **Situationen:** Du arbejder i vagten uden for normal arbejdstid på et større dyrehospital, og dyreejere kommer akut med et alvorligt sygt dyr, følelsesmæssigt presede og uden klart overblik over behandlingsmulighederne eller sandsynligt udbytte af en eventuel behandling.
- **Udfordringen:** Hvor langt skal du gå for at tilbyde eller anbefale mulige behandlinger? Og hvordan sikrer du, at ejeren reelt forstår både økonomi og konsekvenser for dyret, før beslutningen træffes?
- **Refleksion:** Hvordan kan du bidrage til større transparens om behandlingsmulighederne og til, at dyreejere er bedre rustet til de økonomiske og etiske valg, der kan opstå?

Tænk over det og begynd samtalen.

En forkortet udgave af kolumnen har tidligere været publiceret i Weekendavisen.

taler, der typisk er ejet af de nævnte fonde eller kæder, hvor priserne ikke alene er i den høje ende, men hvor der uden for normal åbningstid oveni standardprisen normalt bliver tilføjet et vagttillæg på 100 % om aftenen og 200 % om natten. Dette er ikke nødvendigvis udtryk for store fortjenester til dyrlægerne, men afspejler store omkostninger ved at holde specialiserede dyrehospitaler åbne 24/7.

Samtidig kan man konstatere, at priserne på dyrlægebehandlinger stiger voldsomt. I henhold til Danmarks Statistik er priserne på »dyrlægetjenester og andre tjenester i forbindelse med familiedyr« steget 62 % fra 2015 til 2026, hvilket betyder, at prisen for dyrlægenes ydelser i perioden er steget næsten tre gange så meget som forbrugerpriserne i gennemsnit.

At det er blevet dyrere, opleves også andre steder. Dyrlæge Therese Wilbert sidder i bestyrelsen for Dyrenes Dags Komité, hvor økonomisk trængte ejere (hvis husstandssindkomst ikke overstiger 13.500 kr. efter skat per måned) kan søge støtte til at dække dyrlægeregninger i forbindelse med akut opstået sygdom hos deres kæledyr. Hun fortæller om en dramatisk stigning i beløbene på de regninger, ejerne sender ind. Det er ifølge hende i dag ikke usædvanligt at se regninger i størrelsesordenen 80.000 kr. i forbindelse med sygdomsbehandling af hunde eller katte.

Indkomst afgør forsikring af kæledyr

Men kan hunde- og katteejere så ikke bare tegne en sygeforsikring på deres dyr, så de er dækket ind i forhold til uventet store dyrlægeregninger? At gøre det er angiveligt lige som at tegne en forsikring på sin bil, så man ikke pludselig får en uventet kæmpe ekstra regning, når man har kvæjet sig i trafikken. Dette er klart en god løsning for mange dyreejere;

men det løser langt fra alle problemer, hvilket fremgår af resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse, som tre kolleger og jeg sammen er ved at få udgivet i et internationalt dyrlægetidsskrift.

Ifølge vores undersøgelse var det i 2022 lidt over halvdelen af danske hunde- og katteejere, som havde tegnet en sygeforsikring på deres kæledyr, men der var relativt færre ejere med en lav indkomst end ejere med en høj indkomst, som havde tegnet en forsikring. Og forklaringen herpå er ganske enkel – i takt med at det bliver dyrere at gå til dyrlæge, bliver det også dyrere at tegne en forsikring. Samtidig dækker forsikringerne ikke alt, og der er i de fleste forsikringer et loft over, hvor meget man kan få refunderet. Ved de meget store regninger, vil ejeren derfor ofte stå tilbage med en stor egenbetaling.

Behov for større transparens i branchen

Der findes ikke enkle løsninger på det problem, at sygdomsbehandlinger, som mange mennesker vil opfatte som essentielle for deres kæledyr, i stigende grad vil være ubetalelige for mennesker med lave eller moderate indkomster. Dette er dårlige nyheder for mange – og sandsynligvis for en væsentlig del af Inger Støjbergs og Morten Messerschmidts vælgere. Foreløbig er der dog intet, som tyder på en politisk vilje til også at udstrække velfærdsstatens ydelser til vælgernes firbenede familiemedlemmer; og dyreejere, som ikke tilhører den velstillede del af befolkningen, må være forberedt på, at de af økonomiske grunde kan være nødt til at få aflivet deres elskede hund eller kat, selv om der findes en mulig behandling.

Samtidig er der behov for, at man internt i dyrlægebranchen – især hos de store vagtbærende koncerner og kæder – arbejder på frivilligt at gøre det, som de britiske og svenske kolleger nu bliver tvunget til at gøre: At skabe større transparens i forhold til priser og ejerskab og at sikre god rådgivning med redegørelse for forskellige alternativer med tilhørende prisoverslag, inden man kaster ejerens dyr ud i kostbare undersøgelser og behandlinger med usikker effekt. ■